

Reactie World Animal Protection - Concept beleidsprogramma circulair textiel 2025-2030

Inleiding

World Animal Protection Nederland waardeert het dat er een nieuw concept beleidsprogramma circulair textiel voorligt met een aantal ambitieuze doelstellingen die erop gericht zijn de aanhoudende groei in de hoeveelheid textiel die op de markt wordt gebracht, een halt toe te roepen. Echter, het verbaast ons dat het in de herziening volledig ontbreekt aan concrete doelstellingen en maatregelen om de negatieve impact op dierenwelzijn in de kleding- en textielketen te verminderen. Dit terwijl dierenwelzijn een uitdrukkelijke plek heeft (gehad) in de politieke en maatschappelijke discussie omtrent dit thema.

Alleen door dierenwelzijn te implementeren in dit programma kan het uiteindelijke doel van het programma, namelijk 'veilige, transparante en verantwoorde circulaire textielketen voor mens, dier en milieu' behaald worden. Wij steunen de keuze voor gerecycled textiel in plaats van nieuwe materialen van dierlijke oorsprong; dit draagt bij aan de vermindering van de productie van deze dierlijke grondstoffen maar er is nog veel meer mogelijk. Wij roepen dan ook op om concrete doelstellingen en maatregelen op te nemen om het aandeel dierlijke producten in kleding te verminderen.

Stel concrete doelstellingen op om het aandeel dierlijke producten in kleding te verminderen en dierenwelzijn te waarborgen

In het huidige plan ontbreekt het aan aspecten als het stimuleren van alternatieven voor dierlijke materialen zoals wol, leer, dons en zijde en het verbeteren van productieomstandigheden voor landbouwhuisdieren die gebruikt worden voor kleding en textiel alsook het beëindigen van de productie, de handel en het gebruik van (producten van) wilde dieren.

1.

In lijn met de Nederlandse Wet dieren, die stelt dat dieren intrinsieke waarde hebben en met respect behandeld moeten worden, dienen dierlijke materialen die in de kleding- en textielsector gebruikt worden afkomstig te zijn van dieren van wie het welzijn is gewaarborgd. De vijf domeinen van Mellor kunnen daarvoor leidend zijn. Dit betekent onder meer dat géén enkel gebruik kan worden gemaakt van wol van gemulesede schapen¹, dons van levend geplukte ganzen en eenden² of angora³. Maar ook bijvoorbeeld kalfsleer vormt een groot risico, vanwege transport, huisvesting, voeding en het scheiden van moeder en kalf.⁴ Met de CSRD binnen de EU is ook een verplichting gekomen om over dierenwelzijn te rapporteren indien van toepassing.

¹ Bij mulesing wordt de huid rond het achterwerk van een schaap zonder verdoving weggesneden om nesteling van vliegen in de huid te voorkomen. Mulesing leidt tot pijn, stress en gezondheidsproblemen.

² Het plukken van dons van levende ganzen en eenden is een zeer pijnlijk proces. Om de zes tot acht weken worden de dieren ondersteboven gehouden en hun dons wordt met brute kracht uitgetrokken. Dit veroorzaakt niet alleen intense pijn, maar leidt ook tot ernstige verwondingen en weefselschade.

³ Angorakonijnen lijden enorm tijdens het verzamelen van wol, waarbij ze circa om de drie maanden zonder pijnbestrijding worden geschoren of geplukt. Ze leven in kleine draadgazen kooien, wat hun natuurlijke gedrag beperkt.

⁴ [Factsheet dierenwelzijn kleding- en textielbranche.](#)

2.

Dierlijke productie (waarvan de bijproducten met name leer en wol zijn en in mindere mate dons) legt een groot beslag op land ten koste van natuur en leefgebieden van wilde dieren. Internationaal zien we dat rundveeproductie niet alleen de grootste aanjager van ontbossing in de Amazone, maar ook een drijfveer voor vernietiging van natuur in andere delen van Brazilië, Argentinië, de Verenigde Staten en Australië. Bovendien leidt deze productie tot conflicten met wilde dieren, die daarvan de dupe worden. De wolf, en de mogelijkheid tot predatie van schapen en jongvee, in Nederland is daarvan een bekend voorbeeld, maar soortgelijke problematiek speelt ook in andere landen. Zo is de Australische wolproductie verbonden met de massale (en wrede) jacht op kangoeroes. Concrete doelstellingen zijn derhalve urgent om het aandeel dierlijke materialen in kleding en textiel (sterk) te verminderen. Voor zover dierlijke producten van landbouwhuisdieren nog worden gebruikt, moet ervoor zorggedragen worden dat conflicten met wilde dieren op diervriendelijke wijze worden voorkomen.

3.

Het gebruik van materialen van wilde dieren is een absolute no go, ongeacht of deze dieren worden gehouden of niet. Denk aan bont of exotisch leer. Concreet betekent dit dat er doelstellingen moeten worden opgesteld om de volgende materialen volledig te substitueren met duurzame, diervrije alternatieven (geen volledige lijst):

- exotische leersoorten, waaronder krokodillen-, slangen- en kangoeroeleer, evenals andere exotische dierenhuiden;⁵
- bont;⁶
- exotische veren van o.a. struisvogels.⁷

Dit sluit ook aan bij de door de Tweede Kamer aangenomen motie⁸ waarin het de overheid oproept bepaalde producten van dieren uit Nederlandse winkels te weren en waartoe zowel de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit als de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat zich momenteel voor inspent. In het conceptbeleidsprogramma ontbreekt vooralsnog deze aansluiting.

Overheid als voorbeeldrol: substitueren met duurzame, diervrije alternatieven

De overheid stelt zich tot doel dat 50 procent van de bedrijfskleding in 2030 duurzaam moet zijn voor mens en milieu. Dat biedt de kans om een voorbeeldpositie in te nemen. Wij roepen dan ook op om

⁵ Voor de productie van exotisch leer worden reptielen levend gevild, pythons verdrinken en bij krokodillen worden ruggenwervels gebroken om ze te verlammen. Voorafgaand aan hun dood worden de dieren gehouden in veel te kleine kooien, waarin zij geen natuurlijk gedrag kunnen vertonen. Hierdoor krijgen ze gedragsstoornissen en verwonden zij zichzelf en elkaar. In alle gevallen betekent dit ernstig dierenleed. Ook worden er jaarlijks 1,6 miljoen wilde kangoeroes in Australië afgeschoten voor vlees en huid. Tot 40% sterft niet direct, wat leidt tot langzaam, pijnlijk sterven of verminking. Jonge kangoeroes worden hulpeloos achtergelaten of doodgeslagen.

⁶ Bij de productie van bont worden dieren als nertsen, vossen, konijnen en wasbeerhonden gefokt en gehouden in krappe draadstalen kooien, zonder mogelijkheid om natuurlijk gedrag te kunnen vertonen. Hun dood is gruwelijk: nertsen worden vergast in Europa, terwijl wasbeerhonden en vossen anaal worden geëlektrocuteerd. Buiten Europa worden coyotes gevangen met wildklemmen, doodgeslagen en daarna gevild voor hun vacht.

⁷ Struisvogels zijn intelligente en nieuwsgierige vogels waarvan er elk jaar tienduizenden in kale huisvesting gehouden worden, vaak levend geplukt en jong geslacht voor hun veren. De industrie mag hen tot 24 uur voor de slacht uithongeren en water onthouden, wat extra stress veroorzaakt. Zie ook het rapport: [Feathers are the New Fur](#).

⁸ Reactie op de gewijzigde motie van het lid Van Esch over een plan om producten waarin bont, dons van levend geplukte dieren, angorawol of kangoeroeleer is verwerkt uit Nederlandse winkels te weren (Kamerstuk 36254-16).

concrete doelstellingen te stellen om de impact op dierenwelzijn in de kleding- en textielketen te verminderen en daarmee kleding te substitueren met duurzame, diervrije alternatieven.

Tot slot

Resumerend, wat betreft World Animal Protection Nederland zijn de volgende punten van belang om daadwerkelijk te komen tot een veilige, transparante en verantwoorde circulaire textielketen voor mens, dier en milieu:

- Voor zover er nog gebruik gemaakt wordt van materialen afkomstig van wilde dieren in kleding- en textielproducten wordt daar onmiddellijk een einde aan gemaakt.
- Het aandeel dierlijke materialen uit de veehouderij in textielproducten zal jaarlijks worden verminderd.
- Voor die dierlijke materialen die nog worden gebruikt, worden adequate dierenwelzijnsnormen gewaarborgd, in lijn met de 5 domeinen van Mellor.
- Traceerbaarheid van en transparantie over dierlijke materialen is essentieel om naleving van normen op het vlak van dierenwelzijn, landgebruik/biodiversiteit en het voorkomen van conflicten met wilde dieren te garanderen.